

Aulich Lajos

***Császári és királyi hadnagy, őrnagy alezredes
Honvéd vezérőrnagy, tábornok, hadügyminiszter***

Pozsony, 1793. augusztus 25. – Arad, 1849. október 6.

Élt: 56 évet

„A magyar hadsereg összes parancsnokának!

***Harcunk, amelyet Európa két elbizakodott
hatalmassága ellen vezetünk, nem a nemzetiség,
hanem a közszabadság harca az abszolutizmus ellen.***

Győzelmeink elődiadalai a világszabadságnak.

***Így van a nemzet kormányja lelkesülve, így van különösen
meggyőződve a nemzet hadügyét vezénylő végrehajtó hatalom.”***

Szeged, 1849. július hó Aulich Lajos hadügyminiszter

„egész táborunkba tisztább és jobb érzelmű törzstisztünk alig van”.

Beöthy Ödön délvidéki tejhatalmú országos biztos ajánlósora Kossuth Lajosnak.

***Észak-nyugaton van Pozsony,
'hol égre tör számos torony.***

***Nevezetes ez a város,
feladata nem szokványos.***

Koronázó helység lévén,

*őrködik az ország békén.
S megfelelően alkotmánynak,
törvényt alkot az országnak.
Lakossága német többség,
honpolgárként meg kisebbség.
Bevándorolt telepések,
tisztességes, jó emberek.*

*Aulich-ék is németek,
szeretik a vendégeket.
Vendéglőjük messze híres,
kosztja magyarosan ízes.*

*Fiaikat taníttatják,
magániskolába adják.
S mikor Lajos tizenkilenc,
katonaként ő a kedvenc.*

*

*Pál testvére is katona,
kiváló agy, jó koponya!
Hadbíró és tábornok lesz,
s rámosolyog császári kegy.*

*Ezernyolcszáznegyvennyolcban
törzshadbíró Olaszhonban.
S egy év múlva Erdély földjén
őrzi-védi az írt törvényt.*

*

*Eltelt egy év. Ma húszéves,
s mint kényszerű szövetséges,
támogató zászlóaljban,*

részt vesz orosz hadjáratban.

*Kocka fordul, s Moszkva alatt
a francia fut és szalad!
S harcol Napóleon ellen,
a császári főseregben.
Osztrák-porosz, orosz és svéd,
együtt közös érdeket véd.
S győznek népek csatájában,
Lipcse város határában.*

*Aulichot kinevezik,
és hadnagyi rangba teszik.
Ettől kezdve az ezrede,
Sándor cár nevét viselte.*

*Hívják Bécsbe az ezredét,
bátorítják önértetét.
Az orosz cár ott van éppen,
nem hajtja más, mint az érdek!*

*Egyezségre törekszenek,
s mások ellen szöveteznek.
Új köntöst kap Európa,
s áldja pápa és a pópa.*

*Ezernyolcszáztizenkilenc,
huszonhat évesen jól fest!
Mindene a katonaság,
féken tartott cimboraság!*

*Pozsony városába kerül,
titkolt álma így teljesül.
Közel van a családjához,
élete így szivárványos.*

*Ez amolyan jó szolgálat,
helyőrségben egyfolytában.
Sándor-sorgyalogezerredben,*

éli éltét jó kezekben.

*Mellette van Móga János,
a jövője még talányos!
S az a jó Ludwig Hauk is,
aki később felénk hajlik.*

*Főhadnagy lesz még Nápolyban,
ám a szikra ott nem lobban.
Utána jön Dalmácia,
ott is őrhelyt kell állnia!*

*A végleges táborhelye,
Pozsony város szülőhelye,
ahol fénylett ifjúsága,
s gyarapodott a tudása.*

*Ott ügyel a biztonságra,
képviselők táborára,
akik folyton tanácskoznak,
ország sorsán vitatkoznak.*

*

*A ranglétrán lassan halad,
egy hadsereg rágós falat!
Tisztek mennek, tisztek jönnek,
s parancsszóval átszerveznek.*

*Tegnap Heinrich Hess érkezett,
kardja éles és fényezett.
S ezredparancsnoki székben,
hatalmat gyakorol ébren.*

Itt edződik Jászvitz Ferenc,

*tiszti ruhában van, feszeng.
S Inczédy Samu a hadnagy,
a figyelme sosem lankad!*

*Bánffy János báróval jött,
aki nemes, s kissé fennkölt.
Ám okos és fegyelmezett,
magánélete rendezett.*

*

*Harmincnégy év telt békében,
s emelkedett bölcsességben.
Lajos máig még nem nősült,
agglegényként lassan őszült.*

*Éppenséggel nősülhetne,
ha éltetné jószerencse.
Nők számára szemrevaló,
jól formázta az Alkotó.*

*A tartása lelki tükre,
ősz hajszála szív ezüstje.
Koponyája tiszta észet rejt,
szeme kékje zavarba ejt.*

*Orra majdnem nyílegyenes,
bajsa tömött, pödört, hegyes.
Tekintete távolságot kutat,
követi a hadi utat.*

*Meg van rajta minden, mi kell!
Mi látható, s 'mit ruha rejt.
Tekintete kissé szúrós,
áthatoló, mélyre fúrós.*

Azt is látja mit nem kéne,

*embertársnak mi a vétke.
Ezért sújtja tartós magány,
sokak számára Ő talány.*

*Minden téren jártas, jeles,
katonái közt hiteles.
Szaktudását elismerik,
tisztelik és hőn szeretik.*

*

*Forradalom éve köszönt,
s elmos minden langyos közönyt.
Ébred a táj, ébred elme,
nagy a Teremtő kegyelme!*

*

*Hosszú még az út Aradig,
a szomorú pillanatig.
Út porában lessük léptét,
s megrajzoljuk vitézségét!*

*Ötvenöt év nyomja vállát,
ami előny, mintsem hátrány!
Alezredes rangba kerül,
boldogságban fürdik, hevül.*

*E nap piros betűs nála,
fokkal emelkedik álla!
Április van, tizenkilenc,
s köszönti Őt a regiment.*

*Győrbe átvezénylik nyomban,
majd Trencsénbe kerül onnan.
S északról menetel délre,
horvátok közé Eszékre.*

*Dráva parton a vár erőd,
s megérkezik egy délelőtt.
Az ezrede kimerülve,
fáradtságtól elterülve.*

*Két százada itten marad,
a többi meg tovább halad.
Győzelemre éhes, elszánt,
gyorsléptekkel irány Verbász!*

*Áldás hava kecsegtető,
mező esőtől zöldellő.
Lábon áll még a gabona,
érleli a nap mosolya.*

*Bácska, Bánát és Szerémség,
kulcsfontosságú e térség!
Termőföldért folyik hajsza,
ez a vidék éléskamra.*

*A szerbeknek kell e három,
s mi megvédjük bármi áron!
Ez a tervünk, s lesz e merszünk,
ragadozóval küzdenünk?*

*Veszélyben a magyar falvak,
kutyaszorítóban vannak.
S ti is derék jó németek,
ma a ráctól kell féljete!*

*Szenttamáson van a fészük,
szívrejteken forr a mérgük.
Nem tudják mért, de gyűlölnek,
s válogatás nélkül ölnek!*

*A töröktől lelkük sebzett,
testük szikár, harcban edzett.
Kell a miénk, ősi jussunk,
tolvaj elől el ne fussunk!*

*Itt az első vad ütközet,
'melyet egy második követ.
Van nagy erő és védelem,
s védekezésből átmenet.*

*Aulich is ott a tűzben,
katonáihoz nem hűtlen!
Ezredparancsnoka báró
Bakonyi, 'ki élenjáró.*

*Szeptember van, őszben járunk,
fáradt lelkünk, kezünk, lábunk.
Jó harmadik, végső ostrom,
roncsolt minden meleg otthon.*

*Hadügyminiszter a vezér.
Mészáros hiteles személy!
Új tervekkel próbálkozik,
ám helytelen taktikázik!*

*Hiányos a végrehajtás,
egység híján van elhajlás.
S elmarad a várt győzelem,
babér nekünk már nem terem!*

*A földanya sír, vonaglik,
panasza az égig hallik.*

*Holdudvar ül kisírt szemén,
hullahegyek horpadt ölén.*

*

*Rendezkedünk védelemre,
nekünk ez a hely kelepce?
Erdélyben is nő a válság,
s veszni látszik a szép Bánság.*

*Háború van. Ám földeken,
ahol termő élet terem,
munkálkodnak paraszt népek.
Kell a kenyér, a jó éték!*

*Barázdába magot vetnek,
föld, ekétől szakad, herseg.
Mag, ha elhal, nincs folytatás,
nem lesz termő megújulás.*

*A főhősünk megbízható,
szaktudása használható.
Minden téren bizonyított,
sok támadást megállított.*

*Ezredes lesz ezredénél,
ez számára továbblépés.
S Fel'-Dunához átvezénylik,
hiszen a baj ott örvénylik.*

*Vele megy két zászlóalja,
válogatott emberfajta.
Újonc is jön ezerkétszáz,
kiképzetlen emberpéldány.*

*Az oktatás nagy feladat,
Aulichnak csak egy falat!
Szaktudása aranyat ér,
kiképző tiszt most a vezér!*

*

*Ma akadt egy ...kavaró,
alaptalan vádaskodó,
tisztjeiben kételkedő,
a központnak feljelentő.*

*A Bizottmány visszajelez,
bizonyítékot vár, keres.
„Valljon színt most minden tisztünk,
s fogadalmuk el kell hinnünk.”*

*Hűségesküt tesznek sorban,
s írásuk is gyanút foszlat.*

*Megszilárdult a bizalom,
vádaskodás nagy ártalom!*

*Görgey Artúr kedveli,
s dandárparancsnokká teszi.
Pozsonyt védi rendületlen,
ezerfokos hevületben.*

*December van, álom hava,
helyén van a tisztek java.
Ám sokan átmenekülnek,
s császári trón elé ülnek.*

*Menjen, hulljon a férgese!
Fojtsa bűzös lehelete!
Nyalják zsarnok testét csontig,
míg őkelme szét nem foszlik!*

*Aulich is helyén marad,
szívből jött az adott szava.
Ám Bakonyi Sándor báró
honvédségből lett kiálló.*

*

*Lipót várát ostromolják,
s az ellenfélt jól megosztják.
Sikerült a hadművelet,
véget ért egy nehéz „menet”.*

*Egyszer adok, másszor kapok,
forgandóak a sorslapok.
S Felvidéken januárban,
ellenség áll fénysugárban.*

*Ám a Napunk nekünk ragyog,
s fényesednek a csillagok!
Él a remény szívünk mélyén,
s bizakodunk az év végén.*

*

*Sóhajt az ég, s nagyot lapoz,
Újév köszönti a Napot.
S jön ellenszél, jó fergeteg,
nyugát felől osztrák sereg.*

*Aulich hadosztály élén,
Alsóturcsek, s Mosóc szélén
veri Götznek támadását,
gyengíti a harcállását.*

*Egy hét múlva bekerítik,
lelkét törik, keserítik.
Ott a Szalka hegy aljában
beomlott egy bányajárat!*

*A járatot megtisztítják,
s menekülés útját nyitják.
Szabadul a honvédsereg,
senki köztünk nem kesereg!*

*Görgei a méltatója,
Mészáros a szószólója.
„Lajos jeles, jó katona,
honvédsereg az otthona.*

Szívén szőve a kokárda,

*mi vagyunk az Ő családja”
Kossuth hallja és megérti;
nincsen kifogása néki.*

*S tábornok lesz februárban,
lelke fürdik boldogságban.
Huszonötödike van ma,
s tovább íródik e dráma.*

*

*Kápolnai csatatéren,
neki is terem egy érem.
A balszárnyat erősíti,
s küzd, mint egykor a hős Zrínyi.*

*Tiszafüred. Haditanács.
Testet éget, s gyógyít csalán.
S Dembinski megy méltósággal,
jól dönteni nagy kockázat!*

*Lajost várja, új kihívás,
felkéréssel felszólítás:
„A II. hadtest élén,
folytassa az ügyintézést!”*

*Meg is cselekszi azt nyomban,
kevés erre e pár mondat.
Mindenkiről gondoskodik,
megfontoltan gondolkodik.*

*Bajtársak közt elmélkedik,
s a szavait értelmezik.
Polgártábornok a neve,*

Ő e hadtestnek a feje!

*Mindenkinek útmutató,
öltözete példaadó.
Honvéd atillában járkal,
követendő földi látvány!*

*

*A hadteste jó tartalék,
s bevethető Isaszegnél.
Szelek szárnyán jutnak oda,
egyik legény sem pipogya!*

*Április hat napját jegyzik,
s az osztrák had ritkul, feslik.
A honvéd had fergeteges,
a jövőnk most ígéretes!*

*Köszönhető Damjanichnak,
konok, makacs tartásának,
és Aulich elméjének,
s helyzetfelismerésének.*

*

*Jön Windisch-Gratz nagy sereggel,
jó négyszeres túlerővel.
Aulich-kal állnak szemben,
jól elosztott kimért rendben.*

*Tábornokunk taktikázik,
reméljük, hogy nem hibázik!
Célja; velük elhíttetni,
hogy a főseregünk van itt!*

*S két hétig tart az altatás,
megtévesztés, elkábítás.
S cinkotai lelkészlakban,
'hol a főhadiszállás van,*

*megtörtént a magyar csoda,
helytállásnak fényes csúcsa!
Hőseinket Pesten várják,
s virágszirmokkal dobálják!*

*A főseregünk ezalatt,
sikert sikerekre arat.
Az osztrákot bekerítik,
s menekvésre kényszerítik.*

*Komárom is felszabadul,
ez aztán a honvédbravúr!
Április tűnt szelek szárnyán,
a győzelem nem csak ábránd!*

*Gyorsan romlik egészsége,
s törik teste dicsősége.
Mégis a had élén marad,
s Buda felé indul, halad.*

*Buda várát ostromolják,
a falait löve bontják.
S győznek bátor helytállással,
példaadó kitartással.*

*Nem kellett már ide fortély,
ujjong minden vitéz honvéd!
Május huszonegyediké,
fán turbékol a gerlice.*

*Komáromban Csánnyal, s Kissel,
Lajos ott áll emelt fővel
Görgei Artúrral szemben,
tapintható dermedt csendben.*

*Taglalnak egy fontos tervet,
amely néhány kérdést felvet.
A lényegre összpontosít,
s védelemre bebiztosít.*

*Szegeden van már a kormány,
s tanácskoznak Haza sorsán.
Mindannyian kitartanak,
becsületük hiánytalan.*

*

*Rövid ideig miniszter,
minden haditettet ismer.
Menti, ami még menthető,
tudja, mit hoz a jövő.*

*Csatlakozik Görgeyhez,
fej a testhez, s test a fejhez.
S a szőlősi kopár síkon,
osztoznak a lelki kínon.*

*Nem kér, s nem is vár kegyelmet,
ismeri a vasfegyelmet.
Higgadt, okos, vonzó személy,
tudja, hogy már nincs több esély.*

*Hiszi, hogy győz a szabadság,
és megszűnik majd a rabság!
S akkor talán minden nemzet,*

megszüli a világrendet.

*Aradon éri végzete,
'hol megáll a lélegzete.
A sorstól ez rendeltetett,
nyugodt volt és fegyelmezett.*